

Kulturdepartementet
Regeringskansliet

Remissvar på Ett starkt judiskt liv för framtida generationer- Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025-2034

Ku2024/00162

Sammanfattning

Övergripande anser Region Västerbotten att det är viktigt att understryka att strategin är nationell och att ett starkt judiskt liv gäller hela landet och människor med en judisk identitet oavsett om det finns starka judiska institutioner och civilsamhälle i närområdet eller inte. Regionen vill undvika utmaningen med exempelvis samverkan kring urfolket samerna som allt för ofta blir en "norra Sverige" fråga och inte en nationell angelägenhet och en fråga för samer i den kommun eller region där de faktiskt bor.

Därför är det positivt att se att utredaren också genomfört dialog och samverkan med judar i Umeå och Umeå kommun, dels för att de lever utanför storstäderna men även för att problematisera och undersöka den särskilda historik som finns i Västerbotten och Umeå.

2.1.1 Från begränsade rättigheter till judisk renässans

Nämnden ifrågasätter skrivningen på sid 52, 1:a stycket, 3:e meningen om Sveriges ansvar för stämpling av röda J:n i passen.

5.1 Förslag: En nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025–2034 ska genomföras.

Region Västerbotten delar uppfattningen att det behövs en gemensam strategi i Sverige för att stärka judars rätt att bevara och utveckla sitt kulturarv, språk och uttrycka och bevara sina traditioner. All kulturpolitik och minoritetspolitik vilar ytterst på den svenska yttrandefriheten som ställer krav på stöd och skydd av särskilt utsatta grupper i samhället och deras rätt att uttrycka sig.

5.1.2 En nationell samordnare ska utses för att leda och samordna arbetet med strategin.

Region Västerbotten understödjer förslaget att en nationell samordnare ska utses för att leda och samordna arbetet. Som betänkandet beskriver finns det i dag myndigheter, regioner och kommuner som arbetar med att stärka nationella minoriteter men de behöver självklart expertstöd och samordning.

5.1.6 Pilotkommuner ska utses för att under hela strategins tidsperiod bedriva ett utvecklingsarbete för att stärka judiskt liv. Pilotkommunerna ska ges ett årligt statsbidrag.

Regionen understödjer förslag om pilotkommuner och vill poängtera vikten av att två av kommunerna bör återfinnas utanför storstäderna.

Även de regioner som inrymmer pilotkommuner bör ges förutsättningar att delta i utvecklingsarbetet. I betänkandet identifieras särskilt utmaningen för gruppen i relation kring hälso-och sjukvården. Regionerna har även en betydelsefull roll genom sitt regionala utvecklingsansvar. Vidare är regionerna också delägare eller finansiärer av kultur och kulturarv genom lokala bolag, stiftelser och verksamheter i förvaltning som handhar alltifrån kulturarvsinstitutioner som läns museer till filmfestivaler och samverkan med arrangörer och professionella utövare inom kultur. De kan därmed verka för att stärka den judiska kulturen samt sprida bildning i judisk historia, kultur och identitet.

5.3.2 Stärkta medel för litteratur om judiskt liv för barn och unga och deras familjer Förslag: Bidraget till litteratur, kulturtidskrifter och läsfrämjande insatser som Statens kulturråd fördelar ska under en femårsperiod förstärkas för att främja utgivningen av litteratur om judiskt liv för barn och unga.

Regionen understödjer betänkandets förslag.

5.3.5 Stärkt möjlighet att beakta äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet inom äldreomsorgen

Regionen anser att även hälso-och sjukvården i regionernas regi ska beaktas inom utvecklingsområdet.

5.5 Fokusområde: Judisk kultur och svensk-judiskt kulturarv Målsättning: Judisk kultur och svensk-judiskt kulturarv är mer synligt i det svenska samhället.

Regionen anser att relevanta statliga kulturmyndigheter inom ramen för betänkandets förslag även bör samverka med regioner och kommuner som önskar bidra, samt exempelvis institutioner som läns museer.

Västerbotten är en region med en majoritet förvaltningskommuner för samiska och finska minoriteter. Den samlade erfarenheten är att synliggörande av nationella minoriteter är av stor betydelse för såväl berörda minoriteter som majoritetssamhället.
